

Na základe plánu práce na 2. polrok 2017 uskutočnila Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „SOI“) celoslovenskú kontrolnú akciu na hračky. Bola zameraná na dodržiavanie informačných povinností, označenia CE a bezpečnostných upozornení na vytypovaných hračkách. Inšpektori SOI kontrolovali hračky nachádzajúce sa v ponuke na trhu SR, ako aj hračky vstupujúce na trh EÚ, ktoré kontrolovali na základe hlásení colných úradov.

Pri podozrení na nebezpečnosť boli odobrané vzorky výrobkov za účelom posúdenia ich bezpečnosti v akreditovanom laboratóriu.

Predmet kontroly

Kontroly boli zamerané na všetky sortimentné skupiny hračiek, vzhľadom na výsledky kontrol z predchádzajúcich období.

Obsah kontroly

1. Kontrola požiadaviek na označovanie hračiek a návodov na použitie

Všetky hračky musia byť viditeľne, čitateľne a nezmazateľne označené minimálne týmito údajmi:

- označenie CE,
- označenie výrobcu (podľa § 4 ods.1 písm. i) zákona o bezpečnosti hračiek),
- označenie dovozcu (podľa § 6 ods.2 písm. a) zákona o bezpečnosti hračiek),
- označenie typového čísla, sériového čísla, čísla šarže, čísla modelu alebo iného údaju, ktoré umožní identifikáciu hračky (podľa § 4 ods.1 písm. i) zákona o bezpečnosti hračiek).

Návod na použitie musí byť v slovenskom jazyku a musí obsahovať bezpečnostné upozornenia a návody, ktoré sú jednoznačné a zrozumiteľné pre používateľa v zmysle STN EN 71-1 v spojení so zákonom č. 78/2012 Z. z. o bezpečnosti hračiek.

2. Kontrola skutočných vlastností

Na overenie bezpečnosti a zhody hračiek s technickými požiadavkami SOI odobrala vzorky hračiek na základe vlastných skúseností, spotrebiteľských podnetov a informácií o nebezpečných výrobkoch určitých druhov hračiek, ktoré boli hlásené cez systém RAPEX (systém Spoločenstva na rýchlu výmenu informácií, ktorý slúži na informovanie o rizikových výrobkoch medzi orgánmi trhového dohľadu všetkých členských štátov EÚ) .

Výsledky kontroly

V sledovanom období vykonala SOI kontroly v **177 prevádzkových jednotkách** (ďalej len „PJ“) v rámci celého Slovenska. Vo všetkých prípadoch išlo o dovozcov alebo distribútorov, pričom v zmysle platnej legislatívy distribútorom je aj predajca. Nedostatky boli zistené v **69 PJ**, čo predstavuje **38,9 %**. Nedostatky boli zistené v označení na 336 druhoch hračiek v celkovej hodnote 10 485,39 €.

Kontrola označovania a návodov na použitie

Na kontrolovaných druhoch hračiek boli zistené nasledovné nedostatky:

Zistený nedostatok	Počet druhov	Hodnota
Chýbajúce alebo nesprávne označenie CE	53	1376,77 €
Neoznačenie výrobcom a jeho adresou	144	4117,43 €
Neoznačenie dovozcom a jeho adresou	117	2742,81 €
Chýbajúce identifikačné údaje hračky	83	1768,20 €
Chýbajúce bezpečnostné upozornenia, návody	55	1970,59 €
Bezpečnostné upozornenia, návody v cudzom jazyku	230	7573,65 €

*Poznámka: vzhľadom na to, že niektoré druhy kontrolovaných hračiek vykazovali súbežne viaceré nedostatky v označovaní, počet druhov a hodnota nekorešponduje so sumárnym počtom druhov s nedostatkami

Najviac nedostatkov v plnení informačných povinností sa týkalo bezpečnostných upozornení a návodov na správne používanie, ktoré boli v cudzom jazyku a to až pri 230 druhoch hračiek (34%). Uvedené zistenie poukazuje na plnenie zákonných povinností samotnými výrobcami a zároveň na zanedbanie svojich povinností dovozcami a distribútormi prekladať tieto dôležité informácie do kodifikovanej podoby štátneho jazyka. Ďalším najpočetnejším nedostatkom bolo neoznačenie výrobcu a jeho adresy na výrobku (21%). Situácia v plnení informačných povinností v sortimentnej skupine výrobkov hračiek v roku 2017 je porovnateľná s rokom 2016.

Kontrola bezpečnosti a zhody hračiek s technickými predpismi

Na overenie bezpečnosti a zhody odobrali inšpektori SOI celkom **28 druhov** hračiek, z ktorých na základe ich skúšania **nevyhovelo** technickým požiadavkám **8 druhov**, čo predstavuje **28,57 %**.

7 druhov nevyhovelo bezpečnostným požiadavkám a vzhľadom na predstavujúce riziko **boli** klasifikované ako **nebezpečné výrobky**.

1 druh nespĺňal informačné povinnosti, ktoré musia byť na hračke pevne pripevnené a dôležité informácie, ktoré musí obsahovať návod na použitie. Na výrobku neboli uvedené bezpečnostné upozornenia v súlade s príslušnou technickou normou. Vzhľadom na nesplnenie týchto povinností bol výrobok klasifikovaný ako výrobok **nezhodný** s technickým predpisom.

20 druhov bolo v súlade s požiadavkami na bezpečnosť podľa príslušných technických predpisov. Z toho 12 druhov tvorili vzorky fidget spinnerov, ktoré boli SOI kontrolované na základe medializovaných informácií o potenciálnej chemickej nebezpečnosti týchto výrobkov, ktoré však laboratórnymi skúškami nebolo potvrdené.

O zistených nebezpečných výrobkoch, ktoré predstavujú závažné riziko ohrozenia zdravia, SOI priebežne informovala spotrebiteľov na svojej webovej stránke. Jeden nebezpečný výrobok je v súčasnosti v šetrení a po jeho ukončení bude zverejnený medzi nebezpečnými výrobkami na webovej stránke SOI.

Všetky nebezpečné výrobky sú priebežne po došetrení v celom dodávateľsko - odberateľskom reťazci hlásené aj do systému RAPEX.

Kladným konštatovaním je skutočnosť, že v roku 2017 bol na základe výsledkov skúšok a hodnotenia rizík zistený na trhu nižší počet nebezpečných výrobkov ako za predchádzajúci rok.

Kontrola výskytu nebezpečných druhov notifikovaných v systéme RAPEX

Kontroly boli zamerané aj na výskyt nebezpečných hračiek na trhu SR, ktorých nebezpečnosť bola nahlásená do systému RAPEX inými orgánmi dohľadu z členských štátov EÚ. V priebehu kontrolnej akcie bolo do systému RAPEX nahlásených 499 notifikácií na hračky. V rámci kontrol bolo na území SR nájdených 11 druhov nebezpečných hračiek, kde notifikujúcou krajinou bol iný členský štát EÚ.

Kontrola hračiek vstupujúcich na jednotný trh EÚ

SOI v spolupráci s Finančným riaditeľstvom SR vykonala v rámci kontrolnej akcie na hračky kontrolu výrobkov dovážaných z 3 krajín, pri vstupe na trh Európskej únie s odvolaním na čl. 27 až 29 Nariadenia EP a Rady č. 765/2008 (ďalej len „Nariadenie“). V rámci spolupráce bol vypracovaný rizikový profil na všetky sortimentné skupiny hračiek.

Colné orgány za sledované obdobie zaslali inšpektorátom SOI celkom **50** hlásení. V 23 prípadoch boli vykonané kontroly, v rámci ktorých bolo prekontrolovaných celkovo **68 druhov** hračiek v celkovej hodnote **129 398,74 €** a z toho **47 druhov** hračiek v hodnote **43 801,42 €** nebolo prepustených do voľného obehu z dôvodu ich nezhody s harmonizovanými predpismi.

Záver

Sortiment hračiek patrí medzi komoditu s vysokou rizikovosťou, keďže deti sú najviac ohrozenou skupinou spotrebiteľov a aj napriek častým kontrolám sú v tejto oblasti nepretržite zisťované nedostatky, predovšetkým v oblasti plnenia povinností hospodárskych subjektov sprístupňujúcich hračky na trh. Kvôli vyššie uvedeným skutočnostiam SOI každoročne vykonáva kontroly nielen na vnútornom trhu, ale zameriava sa taktiež na hračky vstupujúce na trh EÚ a teda aj na trh SR.

Kontrolou sa zisťovalo najmä plnenie požiadaviek označovania a poskytovania informácií pre spotrebiteľa a zároveň sa vykonával odber hračiek za účelom overenia ich bezpečnosti a súladu s technickými predpismi.

Z výsledkov kontrolnej akcie vyplýva, že hospodárske subjekty si naďalej v značnej miere neplnia povinnosti ohľadom označenia hračiek výrobcom aj dovozcom – t.j. ich obchodným menom alebo ochrannou známkou, sídlom alebo miestom podnikania, alebo adresou, na ktorej je ich možné zastihnúť. Pri hračkách častokrát chýbajú návody na použitie alebo sa poskytujú návody a bezpečnostné upozornenia v cudzom jazyku. Nesprávnym používaním predmetných výrobkov vyplývajúceho z chybného alebo nedostatočného návodu na používanie a chýbajúcich bezpečnostných upozornení však môže dôjsť k ohrozeniu bezpečnosti a zdravia detí.

Ak vyššie uvedené povinnosti nie sú splnené, distribútor nesmie takéto hračky distribuovať resp. predávať. Povinným uvádzaním týchto údajov spolu s označením identifikujúcim hračku sa zabezpečuje lepšia vysledovateľnosť a to hlavne v prípade, ak hračka nevyhovuje bezpečnostným požiadavkám.

Pozitívnu skutočnosťou však je, že oproti minulému roku, kedy z celkom 77 druhov hračiek odobraných na overenie ich bezpečnosti, nevyhovelo až 51 druhov (66,2 %), v roku 2017 zo 79 druhov hračiek nevyhovelo len 24 druhov (30,4%). Na základe uvedeného je možné konštatovať značné zlepšenie v oblasti týkajúcej sa bezpečnosti hračiek.

SOI pri šetrení uložila opatrenia na ochranu trhu pred nebezpečnými výrobkami, a to zákaz ich predaja, distribúcie a uvádzania na trh, prípadne uvedené opatrenia prijali kontrolované subjekty dobrovoľne. Každý prípad nebezpečnej hračky šetrila SOI až k subjektu, ktorý je zodpovedný za jej uvedenie na trh Slovenskej republiky a oznámenie o nebezpečných druhoch priebežne zverejňovala na svojej webovej stránke.

Výsledky celoslovenskej kontrolnej akcie poukazujú na skutočnosť, že hračky na trhu SR stále nie sú označované v zmysle legislatívy a preto Slovenská obchodná inšpekcia bude naďalej venovať kontrole hračiek zvýšenú pozornosť a kontroly bude vykonávať u všetkých hospodárskych subjektov v celom dodávateľsko – odberateľskom reťazci aj v nasledujúcom období.

Prijaté opatrenia

1. Zo všetkých kontrol boli spísané inšpekčné záznamy.
2. Pri 8 druhoch hračiek v celkovej hodnote 159,87 € prijali kontrolované osoby dobrovoľné opatrenia na odstránenie nedostatkov, pričom sa tieto subjekty zaviazali, že do ich odstránenia nebudú hračky ďalej predávať a distribuovať.
3. Pri 1 druhu nezhodnej hračky (detskej hojdačky), ktorého výrobca mal sídlo v EÚ, SOI oznámila príslušnému hospodárskemu subjektu s odvolaním na čl. 21 ods. 1 a 2 Nariadenia, že tento nespĺňa technické požiadavky podľa smernice o bezpečnosti hračiek. V súčasnosti SOI čaká na reakciu hospodárskeho subjektu, jeho vyjadrenie k zisteným nedostatkom a na opatrenia na ich odstránenie. Následne bude inšpektormi SOI overené splnenie navrhovaných opatrení. V prípade ak hospodársky subjekt neprijme žiadne nápravné opatrenia SOI obmedzí voľný pohyb tohto výrobku.
4. Pri 328 druhoch hračiek v celkovej hodnote 10 325,52 € boli kontrolovaným osobám uložené opatrenia zakazujúce ich predaj a distribúciu do doby odstránenia zistených nedostatkov podľa § 6 ods. 1 písmena a) bodu 1 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu.